

Àrea de comprensió

Llija el text següent i marque la resposta més adequada per a cada enunciat.

Els orígens del jazz

Els inicis del jazz cal situar-los al sud dels Estats Units, on es concentrava la majoria de la població afroamericana al final del segle XIX. Els afroamericans eren els ciutadans que, havent nascut al continent americà, tenien avantpassats de l'Àfrica Subsahariana, la majoria dels quals havien arribat com a esclaus dels europeus.

Nova Orleans, la ciutat amb més activitat econòmica de la zona, s'acostuma a mencionar com el lloc on va cristal·litzar esta música. A Nova Orleans la música era a tot arreu: al carrer, als cafés, als balls, als espectacles, als prostíbuls. Qualsevol ocasió era bona per a acompanyar-la amb música: una celebració, l'anunci d'un espectacle, d'una festa campestre o d'una boda; fins i tot, per a acompanyar un seguici fúnebre. De dia, la música era al carrer; de nit, la música bullia als clubs i sales de ball.

Les orquestres acostumaven a ser poc nombroses: un o dos trompetes (cornetes inicialment), clarinet, trombó, banjo o guitarra, contrabaix (tuba si era al carrer) i bateria que, en les cercaviles, es dividia entre dos músics, l'un amb el bombo i l'altre amb la caixa. L'exuberància i el volum eren més importants que la delicadesa: la improvisació se centrava en el so del conjunt. En els espais tancats també s'incorporava el piano. En molts locals xicotets era simplement un pianista qui s'encarregava de l'ambient musical, interpretant sobretot blues i ragtime. És ací, en este ambient, on aparegué el primer estil, l'estil New Orleans, i on, al començament del segle XX, sorgiren els primers grans intèrprets que coneixem.

Però, òbviament, esta música tan rica no va nèixer del no-res, sinó que enfonsa les seues arrels en l'eclecticisme musical dels afroamericans. En esta tradició sobreviuen les empremtes de la música de l'Àfrica Occidental, de les formes musicals de la comunitat negra del Nou Món i de la música popular i clàssica europea dels segles XVIII i XIX.

Entre els trets estrictament africans es troben els estils vocals, que destaquen per una gran llibertat de coloració vocal, la tradició de la improvisació, les pautes de pregunta i resposta, i la complexitat rítmica. Altres formes de música de tradició africana són els cants que acompanyaven el treball o les cançons de bressol.

La música europea ha aportat, a grans trets, estils i formes com ara himnes, marxes, valsos i altres músiques de ball, de teatre, d'òpera italiana, així com elements teòrics –especialment l'harmonia–, un vocabulari d'acords i la relació amb la forma musical.

Entre els elements musicals de la comunitat afroamericana del Nou Món que han contribuït al desenrotllament del jazz, s'inclouen la música de banjo dels *minstrel shows*, que eren uns espectacles teatrals i musicals protagonitzats per negres; els ritmes sincopats procedents de la música llatinoamericana, que s'escoltava a les ciutats del sud dels Estats Units; els estils de pianola dels músics de les tavernes de l'Oest Mitjà, i les marxes i himnes interpretats per les bandes de metalls d'afroamericans de finals del segle XIX.

El ragtime, un dels estils més populars a Nova Orleans al principi del segle XX, és una mostra d'esta combinació d'elements de procedències diverses: d'una banda, els ritmes sincopats originaris de la música de banjo i d'altres fonts negres, i de l'altra, els contrastos harmònics i les pautes formals de les marxes europees.

Però a pesar d'esta descripció de les fonts musicals del jazz, la fusió de les múltiples influències és difícil de reconstruir, ja que això va passar abans que el fonògraf poguera oferir-ne testimonis fiables. Ara bé, una cosa sí que està clara, des que naix i durant més d'un segle, esta música ha continuat evolucionant, transformant-se i adaptant-se als nous gustos fins a convertir-se actualment en un dels gèneres musicals més populars.

1 V F Els orígens del jazz es troben als Estats Units, concretament a Nova Orleans, una ciutat del sud on hi havia una important presència d'afroamericans.

2 V F La delicadesa en la interpretació era cabdal en l'estil New Orleans.

3 V F La importància de l'harmonia en el jazz és una herència de la música europea.

4 Les primeres orquestres de Nova Orleans...

- a) tenien una gran quantitat de components.
- b) estaven formades per pocs músics.
- c) sempre incloïen un piano en la seua composició.

5 La música africana, la de la comunitat negra americana, i la popular i clàssica europea...

- a) substituïxen el jazz a Nova Orleans.
- b) deriven cada una en un estil diferent de jazz.
- c) constitueixen la base dels orígens del jazz.

6 La influència estrictament africana en el jazz es troba sobretot en...

- a) el ritme de la percussió.
- b) els estils vocals.
- c) les cançons de bressol.

7 La música de banjo dels *minstrel shows*...

- a) té l'origen en la tradició musical de l'Àfrica Occidental i ha influït en el jazz.
- b) és pròpia de la música llatinoamericana, molt popular al sud dels EUA.
- c) és un element de la música afroamericana que ha influït en el jazz.

8 El ragtime...

- a) es considera el primer gènere del jazz.
- b) té una base musical eminentment europea.
- c) és una combinació d'elements de diversa procedència.

9 Què significa l'expressió "a grans trets" ("La música europea ha aportat, a grans trets, estils i formes com ara himnes...")?

- a) amb tot detall
- b) en poques paraules
- c) no obstant això

10 Quin resum sintetitza millor el contingut del text?

- a) El jazz va començar al final del segle XIX a Nova Orleans, una ciutat del sud dels Estats Units, plena de música tant al carrer com als locals. Les orquestres eren poc nombroses, fins al punt que, en els espais tancats, era un pianista sol el que interpretava blues i ragtime.

Les arrels musicals d'este gènere es troben en la música afroamericana, que combina les tradicions musicals del continent africà, sobretot l'Àfrica Occidental, i les tradicions de la música negra nascuda al Nou Món, sobretot pel que fa als gèneres vocals, i cants de treball o de bressol. El ragtime, un dels estils més coneguts de Nova Orleans al començament del segle XIX, és un dels exemples de combinació de la música africana i l'americana.

Tot i això, resseguir amb detall estes influències és una tasca ben complicada, ja que en aquella època encara no es podia gravar música.

- b) Els inicis del jazz se situen al final del segle XIX a Nova Orleans, al sud dels Estats Units, amb població afroamericana, on la música estava present en totes les esferes de la vida. Esta música era interpretada per orquestres amb pocs instruments que podien incorporar el piano en les seues actuacions a l'aire lliure. D'este primitiu estil New Orleans, van eixir els primers grans intèrprets de jazz al començament del segle XX.

En la base d'este gènere hi ha diversos estils: la música afroamericana, la música de l'Àfrica Occidental, la música europea (que aporta conceptes de teoria musical), i finalment, la música popular negra (música de banjo, alguns ritmes llatinoamericans...), el principal gènere de la qual és el ragtime.

Però no és fàcil detallar totes estes influències, ja que encara no existia el fonògraf. Ara bé, sí que podem constatar que esta música ha evolucionat i ha variat molt des dels seus orígens per tal de convertir-se en un estil musical molt popular actualment.

- c) Els inicis del jazz se situen al final del segle XIX a Nova Orleans, una ciutat del sud dels Estats Units, amb majoria de població afroamericana, on la música estava present en totes les esferes de la vida. Esta música era interpretada a l'aire lliure per orquestres amb pocs instruments, que podien incorporar el piano en espais tancats.

Les arrels musicals d'este gènere s'expliquen per l'eclecticisme de la música afroamericana, que beu de tradicions ben diferenciades. D'una banda, hi ha la música de l'Àfrica Occidental (especialment pel que fa als estils vocals); d'una altra, la música europea (que aporta algunes formes i estils concrets, i conceptes de teoria musical), i finalment, la mateixa música popular afroamericana (música de banjo, alguns ritmes d'influència llatinoamericana...). El ragtime és un exemple d'esta amalgama d'estils.

Però, com que encara no existia el fonògraf, no ens han arribat gravacions d'estos estils musicals que puguen testimoniar estas influències.